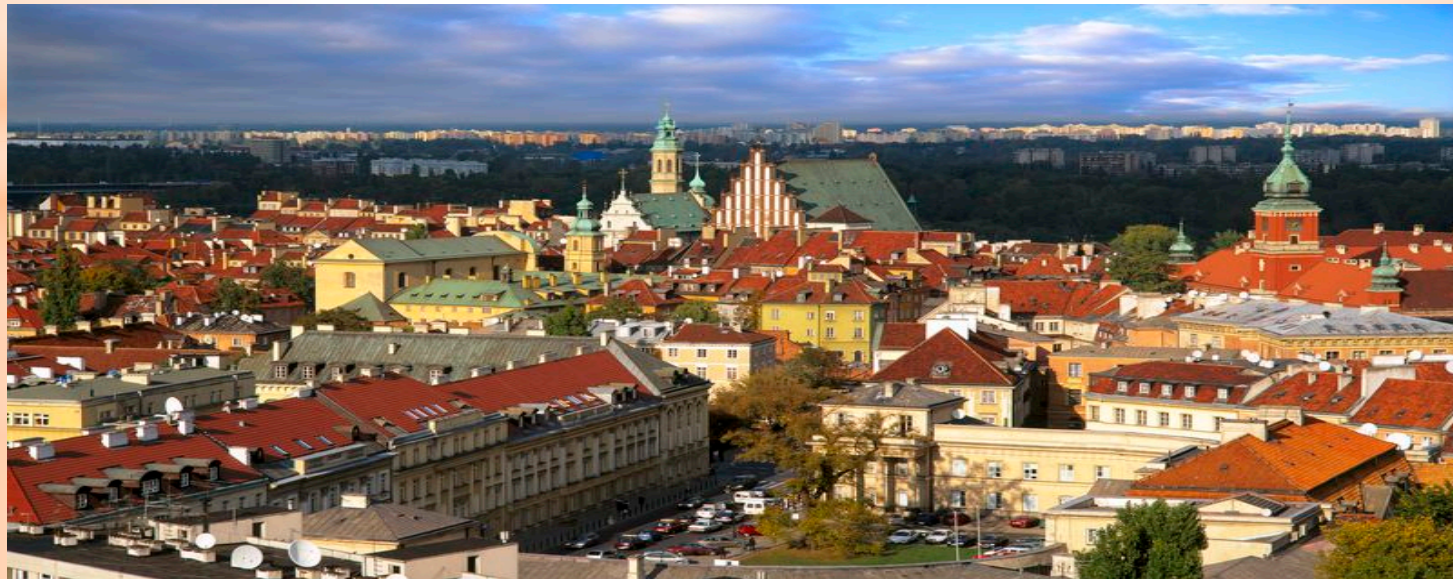

Konflikty społeczno - przestrzenne w Warszawie w latach 2013 - 2014

***Pojęcie konfliktu społecznego
i społeczno-przestrzennego***

Plan prezentacji

1. Jak badać konflikty w mieście? Metody badań.

- Teoretyczne podejścia do konfliktów.
- Empiryczne metody badań:
 - a) Studia przypadków
 - b) Metoda badania konfliktów poprzez analizę dyskursu prasowego (dyskursu publicznego) użyta w prezentowanym badaniu.

2. Analiza konfliktów zarejestrowanych w dodatku Gazety Wyborczej – Gazeta Stołeczna w Warszawie w latach 2013 - 2014:

- a) Identyfikacja konfliktów
- b) Klasyfikacja konfliktów w podziale na konflikty społeczno – przestrzenne i aprzestrzenne (społeczne)
- c) Klasyfikacja konfliktów społeczno – przestrzennych wg. źródeł konfliktów
- d) Strony konfliktów
- e) Długość trwania konfliktów
- f) Rozkład przestrzenny konfliktów
- g) Rozkład przestrzenny konfliktów a pokrycie miasta mpzp.

3. Interpretacja wyników badań:

- a) Funkcjonalne podejście do konfliktu – umiejętności władzy publicznej w rozwiązywaniu konfliktów
- b) Konflikt społeczny jako sposób udziału mieszkańców w zarządzaniu miastem – partycypacja spontaniczna (żywiotowa); źródło powstawania ruchów miejskich
- c) Konflikty i ich przyczyny jako źródła niepokojów (napięć) społecznych.

***Prezentacja badań
konfliktów społeczno-przestrzennych
w Warszawie w latach 2013 – 2014
i użytych w badaniu metod***

METODYKA

Zastosowana w badaniu metoda analizy dyskursu prasowego miała na celu identyfikację liczby i typów konfliktów występujących w mieście poprzez rejestrację ich odbicia w prasie.

Badano ich natężenie (założono, że ilość informacji poświęconych w gazecie danym konfliktom świadczy o stopniu ich natężenia), a także rolę jaką w konfliktach miejskich odgrywają poszczególne strony konfliktów: mieszkańcy, władze miejskie i inni aktorzy sceny miejskiej (np. inwestorzy).

Ten ostatni cel badano na wybranych przykładach konfliktów.

2. Analiza konfliktów zarejestrowanych w dodatku Gazety Wyborczej - Gazeta Stołeczna w Warszawie w latach 2013 - 2014

a) Identyfikacja konfliktów

Aby zbadać warszawskie konflikty miejskie, jakie wystąpiły w okresie lat 2013 - 2014 zanalizowaliśmy całą zawartość dodatku do Gazety Wyborczej - Gazety Stołecznej, jaka w wersji internetowej ukazała się w 2013 i 2014 roku.

Celem tej analizy była ewidencja wszystkich komunikatów (artykułów, not), w których w 2013 i 2014 roku informowano w Gazecie Stołecznej o konfliktowych sytuacjach na terenie Warszawy (i w okolicach).

Łącznie zewidencjonowano **663** takich komunikatów w **2013** r.

i **691** komunikatów w **2014** r.

Dane o konfliktach w mieście przez nas uchwycone, są więc prasowymi przekazami informacyjnymi. Używana do ich analizy metoda bywa określana jako analiza dyskursu prasowego (dyskursu publicznego).

b) Klasyfikacja konfliktów w podziale na podstawowe typy konfliktów

Analizowane publikacje podzielono wg dwóch podstawowych typów konfliktów:

1. konflikty o podłożu przestrzennym (konflikty w grze o przestrzeń) i
2. konflikty o podłożu społecznym (aprzestrzennym).

c) Klasyfikacja konfliktów społeczno - przestrzennych wg. źródeł konfliktów

W wyniku analiz konfliktów z dyskursu prasowego z lat 2013 i 2014 podzieliliśmy konflikty przestrzenne na 7 bloków tematycznych:

1. Konflikty na tle estetyki przestrzeni publicznych
2. Konflikty na tle ochrony zieleni
3. Konflikty o hałas w mieście
4. Konflikty o jakość środowiska
5. Konflikty o przestrzeń symboliczną
6. Konflikty związane z komunikacją i transportem publicznym
7. Inne konflikty

W tabelach i w wykresach po niżej, zestawialiśmy liczby publikacji poświęconych w 2013 i 2014 roku w Gazecie Stołecznej konfliktom w mieście w podziale na publikacje dotyczące dwóch podstawowych wyróżnionych wcześniej typów konfliktów.

Tab. 1. Liczba publikacji poświęconych konfliktom przestrzennym w Warszawie w 2013 roku w podziale na wyróżnione przez autorów typy konfliktów

BLOKI TEMATYCZNE	LP.	RODZAJE KONFLIKTÓW PRZESTRZENNYCH w 2013 r.	LICZBA ARTYKUŁÓW	% w CAŁOŚCI	% w całości w blokach tematycznych i kategoriach konfliktów
Konflikty na tle estetyki przestrzeni publicznych	1.	Konflikt o inwestycje i obiekty szpecące przestrzeń (brzydota w mieście);	8	1,85	8,33
	2.	Konflikt o nieodpowiednią dbałość, o jakość przestrzeni;	3	0,69	
	3.	Konflikty o przestrzeń reklamową w mieście;	25	5,79	
Konflikty na tle ochrony zieleni	4.	Konflikt o zagospodarowanie przestrzeni (Ursynów);	10	2,31	6,94
	5.	Konflikty na tle ochrony terenów zieleni (Inne konflikty o parki i zieleń);	12	2,78	
	6.	Konflikty o ochronę przyrody;	8	1,85	
Konflikty o hałas w mieście	7.	Konflikty o kluby i hałas w mieście;	38	8,80	10,65
	8.	Konflikty o spokojne miejsce do mieszkania (Hałas samoloty);	8	1,85	
Konflikty o jakość środowiska	9.	Konflikt o lokalizacje nowych inwestycji uznanych za uciążliwe dla mieszkańców (sortownie, spalarnie);	5	1,16	1,16
Konflikty o przestrzeń symboliczną	10.	Konflikt o potrzebę zachowania osi widokowych (miasta);	3	0,69	20,37
	11.	Konflikty o zachowanie budynków z PRL;	5	1,16	
	12.	Konflikty o obronę wartości historycznych i dziedzictwo kulturowe;	25	5,79	
	13.	Konflikty o pomniki w mieście;	3	0,69	
	14.	Konflikty o wartość symboliczną przestrzeni; (w tym: Tęcza)	45	10,42	
	15.	Konflikty o zabudowę historyczną (Domki fińskie);	4	0,93	
Konflikty związane z komunikacją i transportem publicznym	16.	Konflikty o zagospodarowanie przestrzeni publicznej (Plac Piłsudskiego);	3	0,69	24,31
	17.	Walka o budowę obwodnicy południowej Warszawy;	21	4,86	
	18.	Konflikty o jakość i rozbudowę komunikacji w mieście;	19	4,40	
	19.	Konflikty o ochronę zabudowy w związku z budową infrastruktury komunikacyjnej (II linia Metra);	11	2,55	
	20.	Konflikty o przestrzeń do parkowania;	18	4,17	
Inne konflikty	21.	Konflikty o przestrzeń komunikacyjną (Rowery, Piesi);	36	8,33	28,24
	22.	Konflikty o inwestycje blokujące budowy i uszkodzone podczas budowy;	7	1,62	
	23.	Konflikt o użytkowanie przestrzeni przez mieszkańców;	2	0,46	
	24.	Konflikt o przekształcanie urządzonej przestrzeni publicznej (Ogród Krasińskich);	39	9,03	
	25.	Konflikty na tle własności nieruchomości (dekret Bieruta, repywatyzacja Warszawska);	11	2,55	
	26.	Konflikty o brak realizacji przewidywanych, planowanych inwestycji (wstrzymane przez władze inwestycje);	2	0,46	
	27.	Konflikty o braki w planowaniu przestrzennym;	3	0,69	
	28.	Konflikty o granice przyzwoitości (reklamy Fritza);	4	0,93	
	29.	Konflikty o grodzenie przestrzeni;	8	1,85	
	30.	Konflikty o potrzebę rewitalizacji i zaniedbania w przestrzeni;	6	1,39	
	31.	Konflikty o przestrzeń dla psów i ich właścicieli;	17	3,94	
	32.	Konflikty o przeznaczenie planowanej i istniejącej zabudowy;	2	0,46	
	33.	Konflikty o przeznaczenie terenu (co gdzie ma być i łamanie przepisów);	18	4,17	
	34.	Konflikty o wysyp galerii handlowych i ich lokalizacje;	3	0,69	
RAZEM:			432	100,00	100,00

RODZAJE KONFLIKTÓW NIEPRZESTRZENNYCH (społecznych) w 2013 r.	LICZBA ARTYKUŁÓW	% W CAŁOŚCI
1. Konflikt o jakość zarządzania miastem (Referendum)	28	12,12
2. Konflikt o opłaty w przedszkolach	3	1,30
3. Konflikty między ludzkie (o możliwość korzystania z przestrzeni o chamstwo i inne)	8	3,46
4. Konflikty o dotyczące bezdomnych i squattersów	11	4,76
5. Konflikty o wandalizm	25	10,82
6. Konflikty o prawa mieszkańców miasta (Karta Warszawiaka)	13	5,63
7. Konflikty o segregację i odbieranie śmieci (2013)	115	49,78
8. Konflikty o tożsamość społeczno-przestrzenną	2	0,87
9. Konflikty obywatel a samorząd (Ludzie a Władza)	19	8,23
10. Konflikty o miejsca pracy (Kupcy pod dworcem centralnym)	7	3,03
RAZEM	231	100,00

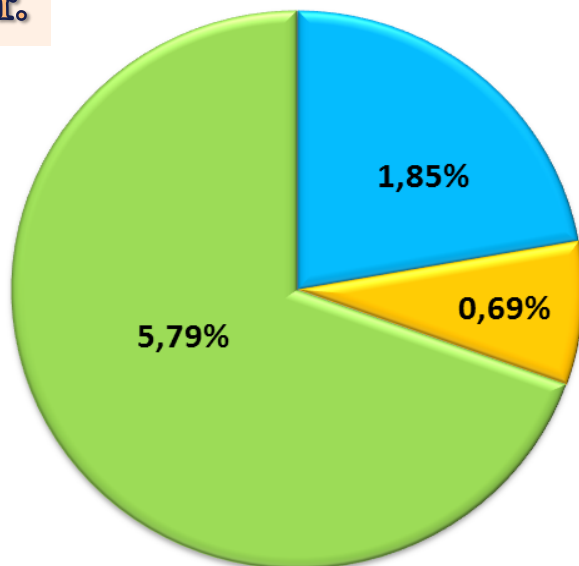
Tabela 2. Liczba publikacji poświęconych konfliktom przestrzennym w Warszawie w 2014 roku w podziale na wyróżnione przez autorów typy konfliktów

BLOKI TEMATYCZNE	LP.	RODZAJE KONFLIKTÓW PRZESTRZENNYCH w 2014 r.	LICZBA ARTYKUŁÓW	% W CAŁOŚCI	% w całości w blokach tematycznych i kategoriach konfliktów
Konflikty na tle estetyki przestrzeni publicznych	1.	Konflikt o inwestycje i obiekty szpecące przestrzeń (brzydota w mieście);	6	1,07	6,62
	2.	Konflikt o nieodpowiednią dbałość, o jakość przestrzeni;	4	0,72	
	3.	Konflikty o przestrzeń reklamową w mieście;	27	4,83	
Konflikty na tle ochrony zieleni	4.	Konflikty na tle ochrony terenów zieleni (Inne konflikty o parki i zieleń);	12	2,15	5,55
	5.	Konflikty o ochronę przyrody (różne);	7	1,25	
	6.	Konflikty o ochronę przyrody (drzewa);	12	2,15	
Konflikty o hałas w mieście	7.	Konflikty o kluby i hałas w mieście;	18	3,22	4,29
	8.	Konflikty o poranne hałasy	2	0,36	
	9.	Konflikty o hałas z agregatu	1	0,18	
	10.	Konflikty o spokojne miejsce do mieszkania (Hałas samoloty);	3	0,54	
Konflikty o jakość środowiska	11.	Konflikt o lokalizację nowych inwestycji uznanych za uciążliwe dla mieszkańców (sortownie, spalarnie);	10	1,79	1,79
Konflikty o przestrzeń symboliczną	12.	Konflikt o potrzebę zachowania osi widokowych (miasta);	1	0,18	21,47
	13.	Konflikty o zachowanie budynków z PRL;	2	0,36	
	14.	Konflikty o obronę wartości historycznych i dziedzictwo kulturowe;	51	9,12	
	15.	Konflikty o pomniki w mieście;	31	5,55	
	16.	Konflikty o wartość symboliczną przestrzeni; (w tym: Tęcza)	30	5,37	
	17.	Konflikty o zabudowę historyczną (Domki fińskie);	5	0,89	
Konflikty związane z komunikacją i transportem publicznym	18.	Walka o budowę obwodnicy wschodniej i południowej Warszawy;	5	0,89	22,36
	19.	Konflikty o jakość i rozbudowę komunikacji w mieście;	45	8,05	
	20.	Konflikty o rozbudowę II linii Metra;	4	0,72	
	21.	Konflikty o przestrzeń do parkowania;	14	2,50	
	22.	Konflikty o rozbudowę i budowę tras linii tramwajowych;	7	1,25	
	23.	Konflikty o hałas komunikacyjny (ekrany);	7	1,25	
	24.	Konflikt o przeniesienie Palmy (rondo de Gaulle'a);	11	1,97	
	25.	Konflikty o przestrzeń komunikacyjną (Rowery, Piesi, Kierowcy);	32	5,72	
Inne konflikty	26.	Konflikty o zagospodarowanie przestrzeni w mieście;	89	15,92	37,92
	27.	Konflikty o wysyp galerii handlowych i ich lokalizację;	11	1,97	
	28.	Konflikty o przeznaczenie planowanej i istniejącej zabudowy;	13	2,33	
	29.	Konflikty o przestrzeń dla psów i ich właścicieli;	4	0,72	
	30.	Konflikty o grodzenie przestrzeni;	14	2,50	
	31.	Konflikty na tle własności nieruchomości (dekret Bieruta, reprivatyzacja Warszawska);	73	13,06	
	32.	Konflikty o braki w planowaniu przestrzennym;	8	1,43	
RAZEM			559	100,00	100,00

RODZAJE KONFLIKTÓW NIEPRZESTRZENNYCH (społecznych) w 2014 r.	LICZBA ARTYKUŁÓW	% W CAŁOŚCI
1. Konflikty między ludzkie (o możliwość korzystania z przestrzeni, o chamstwo i inne)	34	25,76
2. Konflikty o dotacje na Świątynie Opatrzności	7	5,30
3. Konflikty o nazwy przestrzeni	9	6,82
4. Konflikty o potrzeby komunikacyjne warszawiaków	7	5,30
5. Konflikty o realizację budżetu partypacyjnego	6	4,55
6. Konflikty o segregacje i odbieranie śmieci (śmieci Warszawa i inne miejscowości 2014)	51	38,64
7. Konflikty o tożsamość społeczno-przestrzenną i religię	1	0,76
8. Konflikty o wandalizm	11	8,33
9. Konflikty o obiecane przywileje, wyrównywanie szans społecznych (Karta Warszawiaka, bilet ZTM)	6	4,55
RAZEM	132	100,00

Konflikty na tle estetyki przestrzeni publicznych

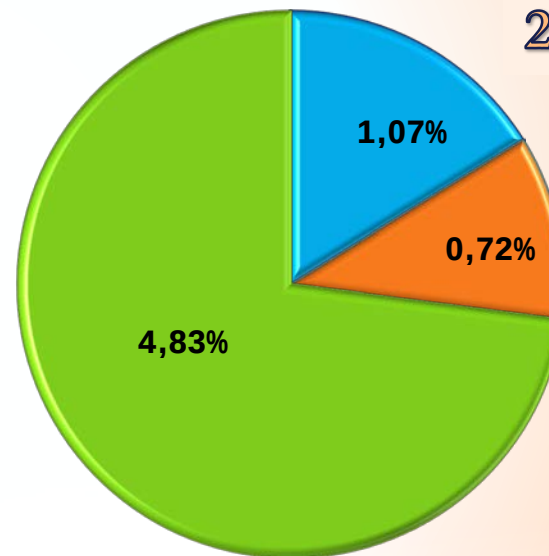
2013 r.

- Konflikt o inwestycje i obiekty szpecące przestrzeń (brzydota w mieście)
- Konflikt o nieodpowiednią dbałość, o jakość przestrzeni
- Konflikty o przestrzeń reklamową w mieście

Konflikty na tle estetyki przestrzeni publicznych

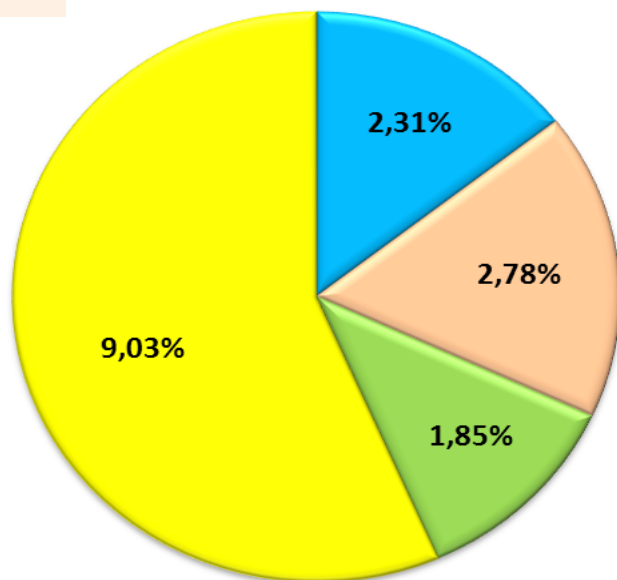
2014 r.

- Konflikt o inwestycje i obiekty szpecące przestrzeń (brzydota w mieście)
- Konflikt o nieodpowiednią dbałość, o jakość przestrzeni
- Konflikty o przestrzeń reklamową w mieście

Konflikty na tle ochrony zieleni

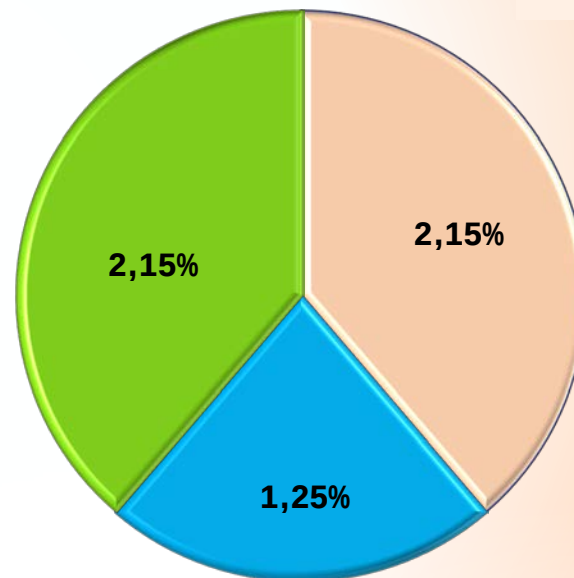
2013 r.

- Konflikt o zagospodarowanie przestrzeni (Ursynów)
- Konflikty na tle ochrony terenów zieleni (Inne konflikty o parki i zieleń)
- Konflikty o ochronę przyrody
- Konflikt o przekształcanie urządzonej przestrzeni publicznej (Ogród Krasińskich)

Konflikty na tle ochrony zieleni

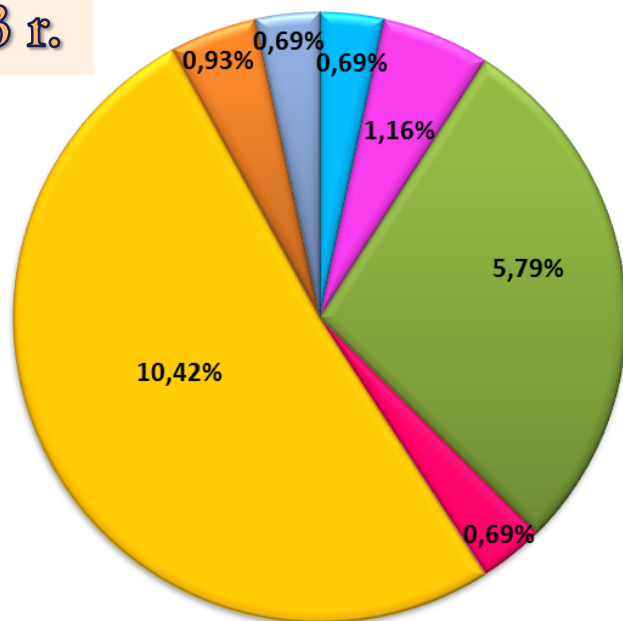
2014 r.

- Konflikty na tle ochrony terenów zieleni (inne konflikty o parki i zieleń)
- Konflikty o ochronę przyrody (różne)
- Konflikty o ochronę przyrody (drzewa)

Konflikty o przestrzeń symboliczną

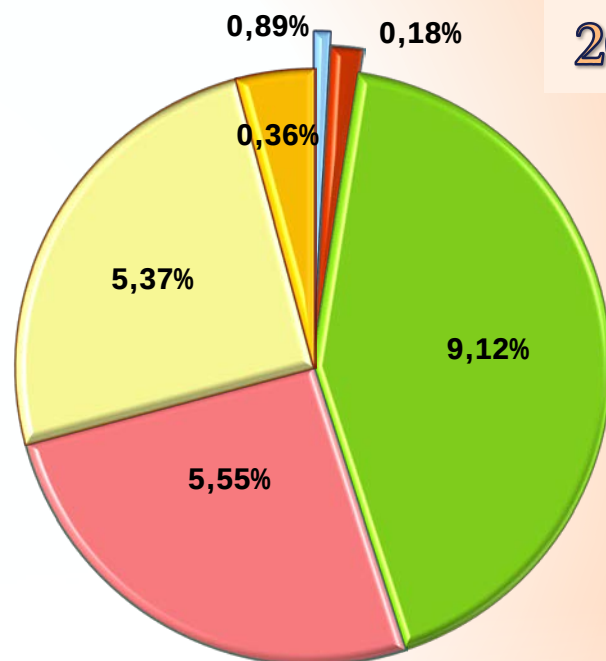
2013 r.

- Konflikt o potrzebę zachowania osi widokowych (miasta)
- Konflikty o zachowanie budynków z PRL
- Konflikty o obronę wartości historycznych i dziedzictwo kulturowe
- Konflikty o pomniki w mieście
- Konflikty o wartość symboliczną przestrzeni (w tym: Tęcza)
- Konflikty o zabudowę historyczną (Domki fińskie)
- Konflikty o zagospodarowanie przestrzeni publicznej (Plac Piłsudskiego)

Konflikty o przestrzeń symboliczną

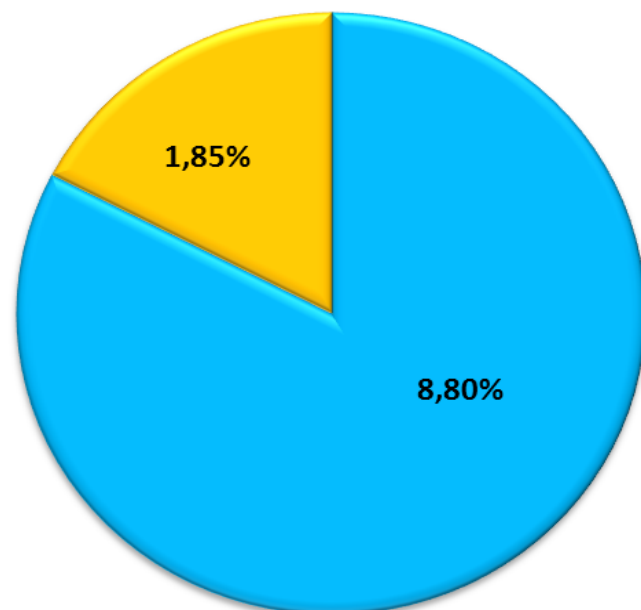
2014 r.

- Konflikt o potrzebę zachowania osi widokowych (miasta)
- Konflikty o zachowanie budynków z PRL
- Konflikty o obronę wartości historycznych i dziedzictwo kulturowe
- Konflikty o pomniki w mieście
- Konflikty o wartość symboliczną przestrzeni (w tym: Tęcza)
- Konflikty o zabudowę historyczną (Domki fińskie)

Konflikty o hałas w mieście

2013 r.

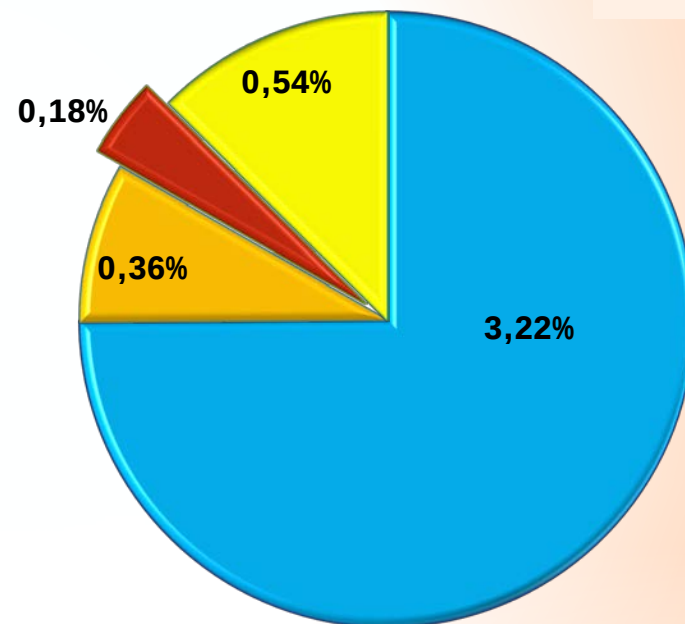

■ Konflikty o kluby i hałas w mieście

■ Konflikty o spokojne miejsce do mieszkania (Hałas samoloty)

Konflikty o hałas w mieście

2014 r.

■ Konflikty o kluby i hałas w mieście

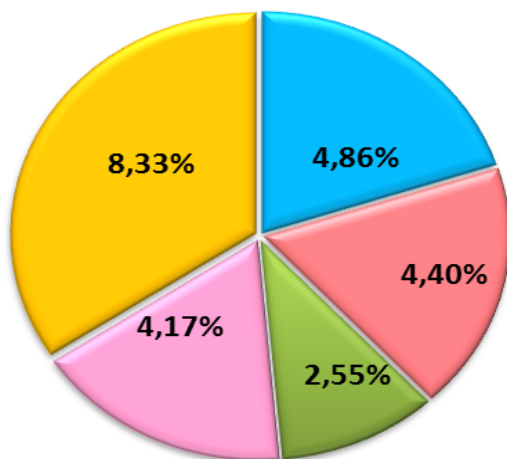
■ Konflikty o poranne hałasy

■ Konflikty o hałas z agregatu

■ Konflikty o spokojne miejsce do mieszkania (hałas samoloty)

Konflikty związane z komunikacją i transportem publicznym

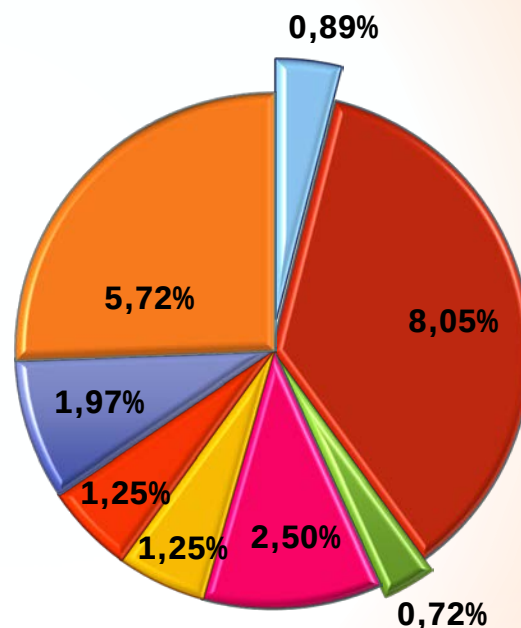
2013 r.

- Walka o budowę obwodnicy południowej Warszawy
- Konflikty o jakość i rozbudowę komunikacji w mieście
- Konflikty o ochronę zabudowy w związku z budową infrastruktury komunikacyjnej (II linia metra)
- Konflikty o przestrzeń do parkowania
- Konflikty o przestrzeń komunikacyjną (Rowery, Piesi)

Konflikty związane z komunikacją i transportem publicznym

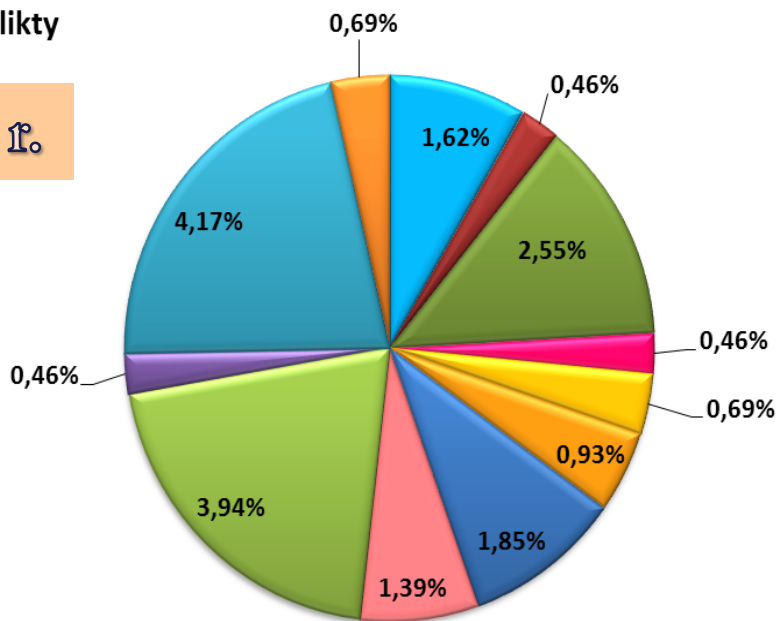
2014 r.

- Walka o budowę obwodnicy wschodniej i południowej Warszawy
- Konflikty o jakość i rozbudowę komunikacji w mieście
- Konflikty o rozbudowę II linii metra
- Konflikty o przestrzeń do parkowania
- Konflikty o rozbudowę i budowę tras linii tramwajowych
- Konflikty o hałas komunikacyjny (ekrany)
- Konflikt o przeniesienie Palmy (rondo de Gaulle'a)
- Konflikty o przestrzeń komunikacyjną (Rowery, Piesi, Kierowcy)

Inne konflikty

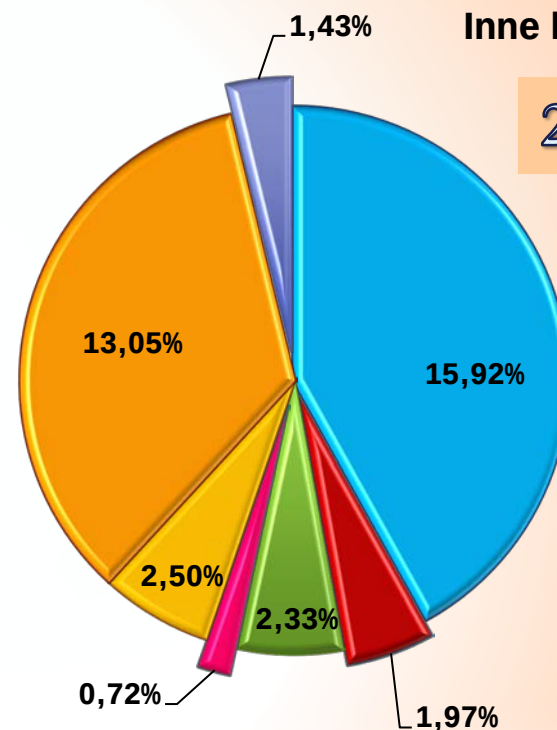
2013 r.

- Konflikty o inwestycje blokujące budowy i uszkodzone podczas budowy
- Konflikt o użytkowanie przestrzeni przez mieszkańców
- Konflikty na tle własności nieruchomości (dekret Bieruta, reprivatyzacja Warszawska)
- Konflikty o brak realizacji przewidywanych, planowanych inwestycji (wstrzymane przez władze inwestycje)
- Konflikty o braki w planowaniu przestrzennym;
- Konflikty o granice przyzwoitości (reklamy Fritza)
- Konflikty o grodzenie przestrzeni
- Konflikty o potrzebę rewitalizacji i zaniedbania w przestrzeni
- Konflikty o przestrzeń dla psów i ich właścicieli
- Konflikty o przeznaczenie planowanej i istniejącej zabudowy
- Konflikty o przeznaczenie terenu (co gdzie ma być i łamanie przepisów)
- Konflikty o wysyp galerii handlowych i ich lokalizacje

Inne konflikty

2014 r.

- Konflikty o zagospodarowanie przestrzeni w mieście;
- Konflikty o wysyp galerii handlowych i ich lokalizacje;
- Konflikty o przeznaczenie planowanej i istniejącej zabudowy;
- Konflikty o przestrzeń dla psów i ich właścicieli
- Konflikty o grodzenie przestrzeni;
- Konflikty na tle własności nieruchomości (dekret Bieruta, reprivatyzacja Warszawska)
- Konflikty o braki w planowaniu przestrzennym

Analiza wyników dyskursu prasowego pokazuje, że zarówno w 2013 roku, jak i w 2014 r. w Warszawie największe natężenie konfliktowości skupione było wokół spraw ściśle związanych z przestrzenią i jej zagospodarowaniem.

W zastosowanej w analizie klasyfikacji konfliktów miejskich na konflikty o podłożu przestrzennym i konflikty o podłożu społecznym (aprzestrzennym) stwierdzono, że aż 65,10% w 2013 r. i 80,90% w 2014 r. publikacji poświęconych było konfliktom przestrzennym, a tylko 34,90% w 2013 r. i 19,10% w 2014 r. publikacji poświęconych było konfliktom aprzestrzennym.

Jeśli uznać, że ilość informacji poświęconych w gazecie danemu typowi konfliktów świadczy o stopniu jego natężenia w mieście to jest ono największe w komunikacji (transporcie) i w dziedzinie symbolicznych aspektów przestrzeni publicznych miasta.

Nasze dane wskazują, że w okresie dwu badanych lat natężenie konfliktów w tych dwu dziedzinach życia miasta wzrosło.

Założono, że sytuacje konfliktowe w dziedzinie transportu publicznego (a więc w konfliktach o podłożu materialnym) można rozwiązać szybciej niż sytuacje konfliktowe na tle symbolicznej wymowy (interpretacji) przestrzeni.

W samej rzeczy tak chyba właśnie w Warszawie się dzieje. Jej władze podejmują i realizują szereg przedsięwzięć usprawniających transport w mieście (przedłużenie linii metra, budowa obwodnicy okołomiejskiej, budowa systemu Park and Ride, remont dróg i ulic, modernizacja sieci transportowej itp.).

Rozwiązanie sytuacji konfliktowych dotyczących symbolicznej wymowy przestrzeni miasta nie przebiega już tak sprawnie.

Ten typ konfliktów generuje napięcia trudniej rozwiązywalne.

c) Strony konfliktów

Następnym krokiem metodycznym było:

Wskazania stron konfliktów społeczno-przestrzennych w Warszawie.

W tym celu wybrano do analizy 89 konfliktów społeczno – przestrzennych najczęściej opisywanych przez Gazetę Stołeczną w 2013 r., i 102 najczęściej opisywanych przez to źródło konfliktów społeczno – przestrzennych w 2014 r.

Konflikty w 2013 r.				
Strony konfliktu (protestujący)	Suma		Strony konfliktu (przeciw komu)	Suma
mieszkańcy i osoby prywatne	75		władze (dzielnicy, samorządowe i inne)	76
przedstawiciele władzy lokalnej	16		właściciele (terenu, budynku, interesu)	21
władze (dzielnicy, samorządowe i inne)	13		developer	6
developer	2		inwestorzy (w tym: wykonawcy)	18
inwestorzy	3		firma reklamowa i reklamodawcy	4
stowarzyszenia i organizacje	11		przedstawiciele administracji (w tym: RP i inne)	4
politycy wyższych szczebli	1		zarządca terenu, gospodarz terenu	5
spadkobiercy	2		spadkobiercy i nowi użytkownicy	4
inni uczestnicy konfliktu	6		inni uczestnicy konfliktu	12

Konflikty w 2014 r.				
Strony konfliktu (protestujący)	Suma		Strony konfliktu (przeciw komu)	Suma
mieszkańcy i osoby prywatne	96		władze (dzielnicy, samorządowe i inne)	79
przedstawiciele władzy lokalnej	18		właściciele (terenu, budynku, interesu)	30
władze (dzielnicy, samorządowe i inne)	16		developer	8
inwestorzy	4		inwestorzy (w tym: wykonawcy)	39
stowarzyszenia i organizacje	24		firma reklamowa i reklamodawcy	9
spadkobiercy	2		stowarzyszenia i organizacje	1
inni uczestnicy konfliktu	12		przedstawiciele administracji (w tym: RP i inne)	5
			zarządca terenu, gospodarz terenu	2
			spadkobiercy i nowi użytkownicy	6
			inni uczestnicy konfliktu	14

Stronami konfliktów byli najczęściej (zarówno w 2013 roku jak i w 2014 roku)

- mieszkańcy (strona protestująca)

versus – najczęściej –

- samorządowe władze miasta lub podmioty komercyjne (developerzy, właściciele nieruchomości, firmy reklamowe, inwestorzy – wykonawcy itp.)

Łączna liczba komercyjnych podmiotów po stronie wywołującej protesty jest większa niż liczba przypadków, gdy taką stroną są władze samorządowe Warszawy.

Prowadzić to może do kilku ważnych wniosków.

- Po pierwsze, podmioty prywatne gospodarujące w przestrzeni miasta odgrywają w tym procesie bardzo dużą rolę.
- Po drugie, rola ta wymyka się niekiedy spod kontroli powołanych do tego władz publicznych stolicy.
- Po trzecie, same władze samorządowe są stroną bardzo wielu konfliktów o przestrzeń w mieście.

Zarządzanie miastem jest ze swojej natury konfliktogenne, a prawo zobowiązuje władze miasta do reagowania na postulaty strony społecznej, jednak wykonana przez nas (slajd 23) analiza długości trwania konfliktów w Warszawie (około 23,5% szczegółowiej przeanalizowanych przez nas konfliktów miała charakter długotrwały) może świadczyć o małej skuteczności tych władz w dziedzinie rozwiązywania konfliktów.

Duża ilość konfliktów, w których stroną są podmioty komercyjne, zdaje się natomiast sugerować, że nie wystarczają już metody rozwiązywania (lub łagodzenia) konfliktów na gruncie prawa.

Ustawowe w gospodarce przestrzennej obowiązki konsultacyjne i informacyjne (łagodzące konflikty) spadają prawie wyłącznie na władze publiczną.

Należałoby, jak się wydaje, obciążyć nimi również prywatne podmioty kapitałowe inwestujące i gospodarujące w przestrzeni miasta. Takie postulaty są wysuwane przez organizatorów partycypacji społecznej w procesach inwestycyjnych w krajach zachodnich np. we Francji.

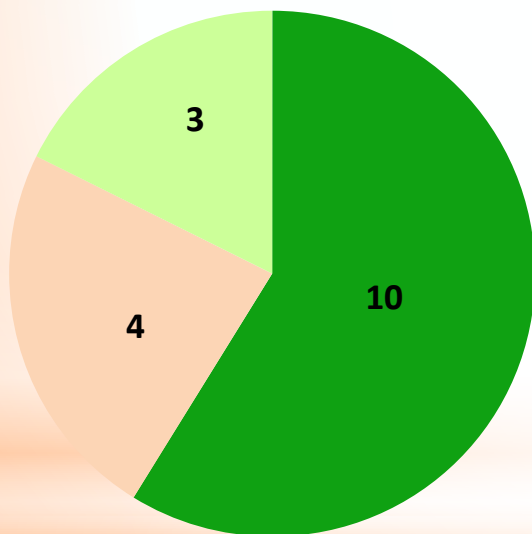
Długość trwania konfliktów i ich przebieg (metoda analizy konfliktów)

Ażeby uzyskać przybliżoną przynajmniej orientację co do „dramaturgii” (w tym długości trwania) badanych konfliktów, zasięgnięto na ten temat informacje z wykonanych przez nas **17 mikromonografii („fotografii”)** wybranych konfliktów.

Zostały one sporządzone identyczną dla wszystkich 17 mikromonografii metodą (opis konfliktu wg. następujących cech: lokalizacja konfliktu; czas trwania konfliktu; strony konfliktu; opis przebiegu konfliktu; wyniki konfliktu)

Z wybranych w badanym okresie (2013 – 2014) 17 – tu najbardziej charakterystycznych konfliktów, które zostały poddane szczegółowej analizie (wykonano ich mikromonografie - „fotografie”) okazało się, że:

- ✓ 10 konfliktów rozpoczęło się i zakończyło się w badanym okresie,
- ✓ 4 konflikty zaczęły się przed rozpoczęciem badań i miały dalszą kontynuację po roku 2014;
- ✓ 3 konflikty zaczęły się przed rozpoczęciem badań i zakończyły w badanym okresie.

- ilość konfliktów rozpoczętych i zakończonych w badanym okresie
- ilość konfliktów, które zaczęły się przed rozpoczęciem badań i mających dalszą kontynuację po roku 2014
- ilość konfliktów, które zaczęły się przed rozpoczęciem badań i zakończyły w badanym okresie

23,5% szczegółowo przeanalizowanych społeczno – przestrzennych konfliktów, które zaszły w okresie 2013 – 2014 w Warszawie miało charakter długotrwały.

Ten rodzaj konfliktów generuje więcej napięć społecznych niż konflikty krótsze.

Długotrwałość konfliktów nie świadczy sama przez się jedynie o słabych umiejętnościach mediacyjnych stron konfliktu.

Niekiedy przewlekanie się konfliktów jest wynikiem świadomie prowadzonej gry politycznej, a napięcia społeczne nieodłącznie związane z takimi konfliktami, są świadomie wywoływanymi i używanymi w grze politycznej środkami walki politycznej.

Istnieją – oczywiście – konflikty o tzw. dobra podstawowe, które z natury rzeczy są nierozstrzygalne.

Jednak w długotrwałych, przewlekłych konfliktach społeczno-przestrzennych na podłożu materialnym brak ich rozwiązania w bardziej jednoznaczny sposób wskazuje na nieskuteczność mediacyjną i egzekucyjną władz publicznych miasta.

Przykładem takiej przewlekłej sytuacji konfliktowej może być w Warszawie długotrwałe konflikty o hałas w mieście (zakłócanie ciszy nocnej).

Przykładem przewlekłej sytuacji konfliktowej może być w Warszawie długotrwały konflikt o hałas w mieście (zakłócanie ciszy nocnej) - Prezentujemy tu znaczny skrót wykonanej przez nas mikromonografii tego konfliktu.

- Konflikt o hałas generowany przez kluby zaczął się w 2012 r. Ale już w 2006 r. ukazywały się pierwsze artykuły na temat hałasu przeszkadzającego mieszkańcom. Na łamach Gazety Wyborczej wielokrotnie pisano o skargach mieszkańców Powiśla, nalotach organizowanych przez straż miejską i policję, a nawet o nieudanej próbie odebrania koncesji na alkohol klubowi Warszawa Powiśle.
- W 2013 r. padła propozycja Witolda Weszczaka z Grupy M20 (grupa prowadząca portal pt. Warszawa – miasto dla ludzi, który poświęcony jest przestrzeni publicznej i partycypacji społecznej) w sprawie hałasu nad Wisłą (generowanego głównie przez kluby i bawiących się w nich ludzi), która dotyczyła wyznaczenia "strefy, w których gwar uliczny również w godzinach nocnych może występować". Gdy władze stwierdziły, iż pomysł ten jest wart realizacji – posypały się listy od czytelników do Gazety Wyborczej, zarówno zwolenników jak i przeciwników.
- W połowie maja 2013 r. Gazeta Wyborcza zaproponowała: **„Zróbmy w stolicy strefy, gdzie można się bawić po 22. I umówmy się, jak miasto może żyć nocą, żeby innym nie zatruwać życia”**. Akcja pt. [Warszawa - Tu się nie śpi?](#)
- Szybko odezwali się czytelnicy, mający złe doświadczenia z klubami i nocnym życiem w ich pobliżu.
- W 2013 r. zawiązał się również ruch obywatelski (nieformalna koalicja), którego liderem był Krzysztof Korczak z Powiśla. Członkom koalicji przeszkadzał przede wszystkim hałas generowany przez kluby i klubokawiarnie. Lider i członkowie tego ruchu zapewniali o chęci rozmów z klubowiczami i klubami, które jednak powinny odbywać się w ramach społecznych konsultacji. Przypomnieli o istnieniu przepisów oraz np. dyrektywy unijnej 2002/49WE regulującej dopuszczalny w czasie godzin nocnych poziom natężenia hałasu. Zgodnie z przepisami po rozpoczęciu ciszy nocnej muzyka musi rozbrzmiewać wyłącznie wewnątrz [klubu](#). Pan Korczak podkreślał, że najważniejsze jest wprowadzenie w życie martwych dotąd restrykcji za złamanie ciszy nocnej np.: „3 skargi i interwencje straży miejskiej i pozwolenie na alkohol automatycznie jest cofane (jak w Berlinie)”.
- W dniu 22 maja 2013 r. zaplanowano otwartą debatę "Gazety Stołecznej" z udziałem wiceprezydenta Warszawy Michała Olszewskiego, przedstawicieli mieszkańców, właścicieli klubów i straży miejskiej w klubie Sztuki i Sztuczki przy ul. Szpitalnej. Główne pytania debaty to: Jak organizować życie nocne, by nie zależeć za skórę tym, którzy chcą spać? Czy ustanowienie stref rozrywki, gdzie można się bawić także po 22, to byłby krok w dobrym kierunku?
- W czasie debaty naczelnik wydziału prewencji straży miejskiej Grzegorz Staniszewski poinformował zebranych, że tylko w nocy z soboty na niedzielę do straży dzwoniło ok. 400 mieszkańców skarżących się na wyjątkowo głośną muzykę dochodzącą nie wiadomo skąd. Okazało się, że to jeden z lokali na Cyplu Czerniakowskim tak ustawił głośniki, że zakłócono spokój dwóm dzielnicom do godziny czwartej nad ranem.

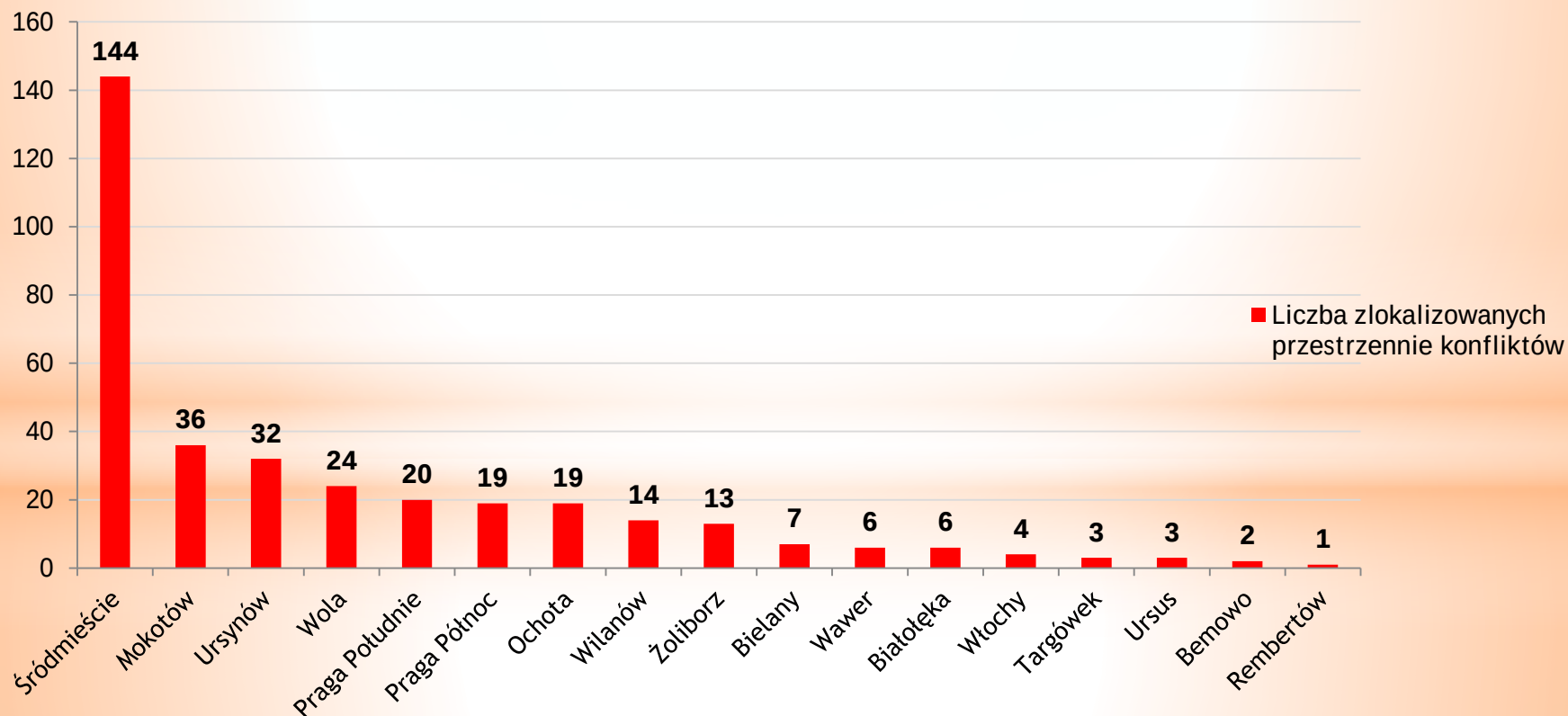
- Właściciele klubokawiarni obecni na majowej debacie zapewniali, że już mają swoje dobre praktyki, które już wprowadzają w życie np. zakupiono decybelomierze, muzycy i didżeje nie mogą przekraczać pewnego poziomu hałasu, ochroniarze w klubach przeganiają pijących alkohol poza miejscami do tego wyznaczonymi. Głośniki zostają tak ustawione, żeby maksymalnie zmniejszyć hałas. Nie gra się muzyki elektronicznej, żeby nie było basów. Właściciele podkreślali w swoich wypowiedziach, że można iść na ustępstwa, ale są pewne granice. Natomiast Krzysztof Korczak z koalicji "Ciszej, proszę" sugerował, by miejsca rozrywki powstawały w kwartałach przemysłowych. Miał również inne pomysły:
 - stała komunikacja klubów z mieszkańcami, z władzami dzielnicy, policją i strażą miejską,
 - wpływanie pracowników klubów na klientów, uciszanie;
 - wprowadzenie do umów najmu między miastem a lokalami takich zapisów, które pozwolą w razie problemów na szybkie ich wypowiedzenie;
 - wprowadzenie restrykcji za złamanie zasad ("kodeksu dobrych praktyk"), np. trzecia interwencja policji oznacza odebranie koncesji na alkohol.
- Wiceprezydent Michał Olszewski zapowiadał na odbywającej się debacie, że przedstawi do społecznych konsultacji tzw. **kodeks dobrych praktyk klubów**. Jego celem będzie złagodzenie konfliktu o hałas na linii mieszkańcy - klubokawiarnie. Wiceprezydent Warszawy w końcu października 2013 r. planował sfinalizować kodeks dobrych praktyk dla lokali, gdyż w posiadaniu władz były już uwagi od mieszkańców i straży miejskiej. Władze podkreślały, że pragną, by robienie badań akustycznych stało się zasadą oraz by określić konkretne rejony miasta, gdzie jest problem z hałasem.
- W drugiej połowie lipca 2014 r. podpisano „Kodeks Dobrych Praktyk”. Wiceprezydent zapewniał, że również na Stadionie Narodowym trwają prace z jego operatorem, spółką PL 2012+, by organizowane tam imprezy były jak najmniej uciążliwe dla okolicznych mieszkańców. Szczegóły miały być znane we wrześniu 2014 r.
- W pierwszej połowie sierpnia 2014 r. stowarzyszenie "Koalicja: Ciszej, proszę!" zorganizowało debatę w sali Domu Kultury Saska Kępa. Podczas debaty słuchać było same pretensje, oskarżenia, czasami bardzo ostre argumenty. Mieszkańcy mówili m.in. „Cały ten kodeks to kpina, nic się nie zmieniło. Muzyka wali, basy rozwalają nam bębniaki, nie możemy spać, pracować”. Krytyka była adresowana i do klubów jak również do władz miasta. Mieszkańcy narzekali przede wszystkim na kluby Plażowa i Temat Rzeka na Poniatówce oraz Stadion Narodowy (za Orange Warsaw Festival w czerwcu).
- W listopadzie 2014 r. właściciele klubokawiarni podali do wiadomości, że zawiązują stowarzyszenie Komisja Klubowa. Michał Borkiewicz, który prowadzi kluby: Plan B, Plac Zabaw, Barkę wyjaśniał, iż jest to kontynuacja działań, które doprowadziły m.in. do powstania kodeksu dobrych praktyk. Jednym z celów jest dbanie o wizerunek, pokazanie, czym się zajmujemy. Stowarzyszenie ma reprezentować klubokawiarnie w dyskusji o ciszy z ratuszem czy z mieszkańcami, np. skupionymi w koalicji „Ciszej, Proszę”. Rozmówca podkreślał, że widać wśród kolegów z branży coraz większą świadomość np. zatrudniając na etat pracowników, których jedynym zadaniem jest zwracanie uwagi ludziom przed klubem, żeby starali się być cicho, sprząтали po sobie, nie siedzieli przed wejściem do klatki schodowej sąsiadów, itp.

Następnie wykonano **mapę konfliktów miejskich na tle przestrzennym w Warszawie (analizę rozłożenia przestrzennego badanych konfliktów na obszarze miasta).**

W ten sposób udało się zlokalizować 353 konflikty przestrzenne z lat 2013 i 2014.

Identyfikacja lokalizacji konfliktów przestrzennych na terenie miasta dotyczy nie tylko ogólnej ich ilości (353), ale i poszczególnych typów konfliktów wyłonionych w naszej klasyfikacji konfliktów (łącznie 7 typów konfliktów).

Rozkład przestrzenny konfliktów

Relacje pomiędzy natężeniem występowania konfliktów, a miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (mpzp) sporządzanymi dla obszarów występowania konfliktów

Finalnym etapem analizy było sporządzenie mapy konfliktów przestrzennych w Warszawie na tle **warstwy obrazującej pokrycie miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.**

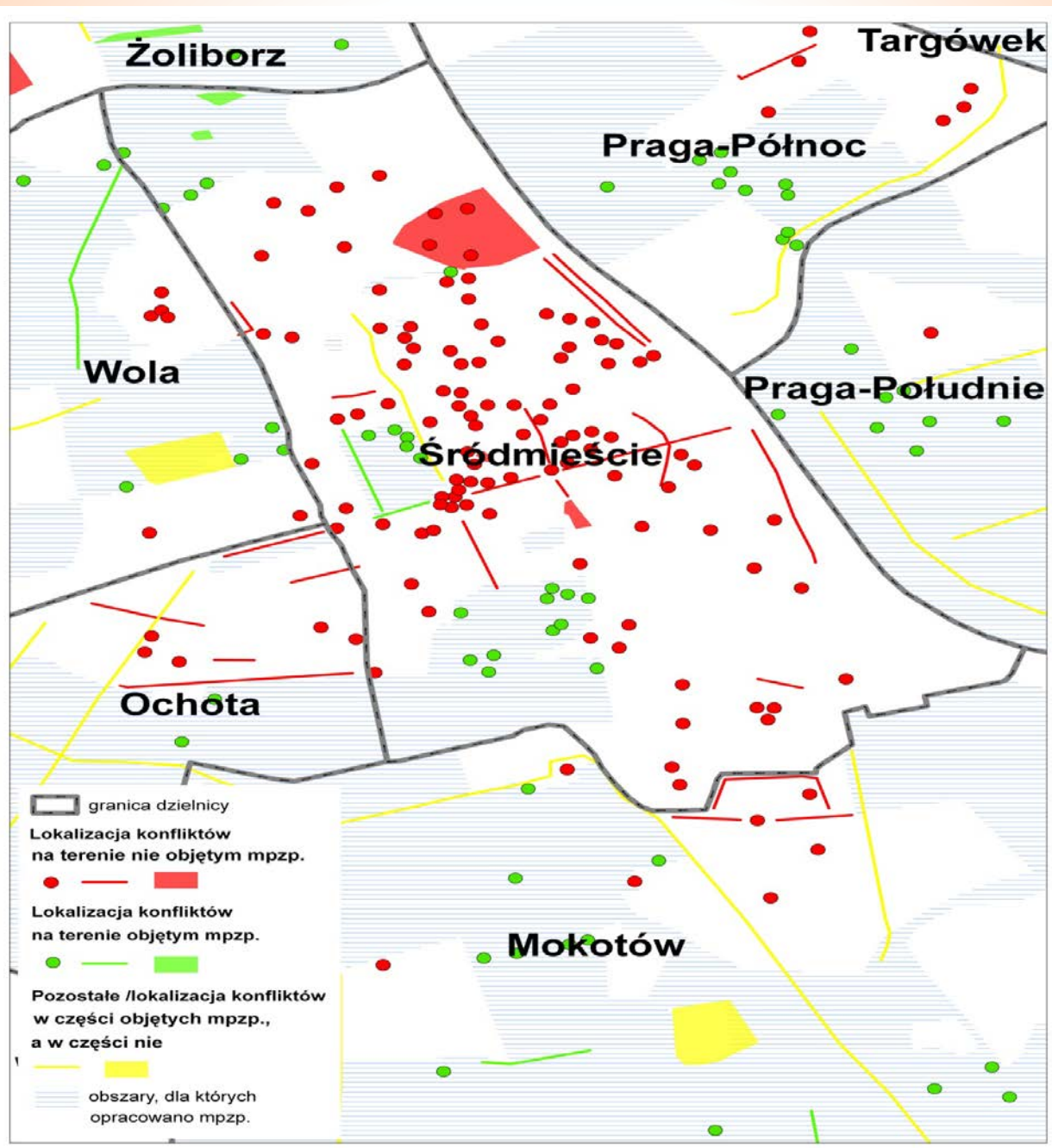
1. Czy istnieje jakikolwiek związek pomiędzy występowaniem konfliktów na tle przestrzennym, a oddziaływaniem sporządzonych dla obszarów objętych konfliktami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego?
2. Innymi słowy czy fakt sporządzenia i wprowadzenia w życie (uchwalenia) mpzp wpływa łagodząco na konflikty na tle przestrzeni?

Wykonano dwie analizy:

1) Porównanie liczby badanych konfliktów na obszarach objętych mpzp z liczbą konfliktów na obszarach nie posiadających mpzp,

Tabela. Liczba konfliktów przestrzennych w Warszawie na terenach objętych i nie objętych mpzp. (okres 2013 – 2014)

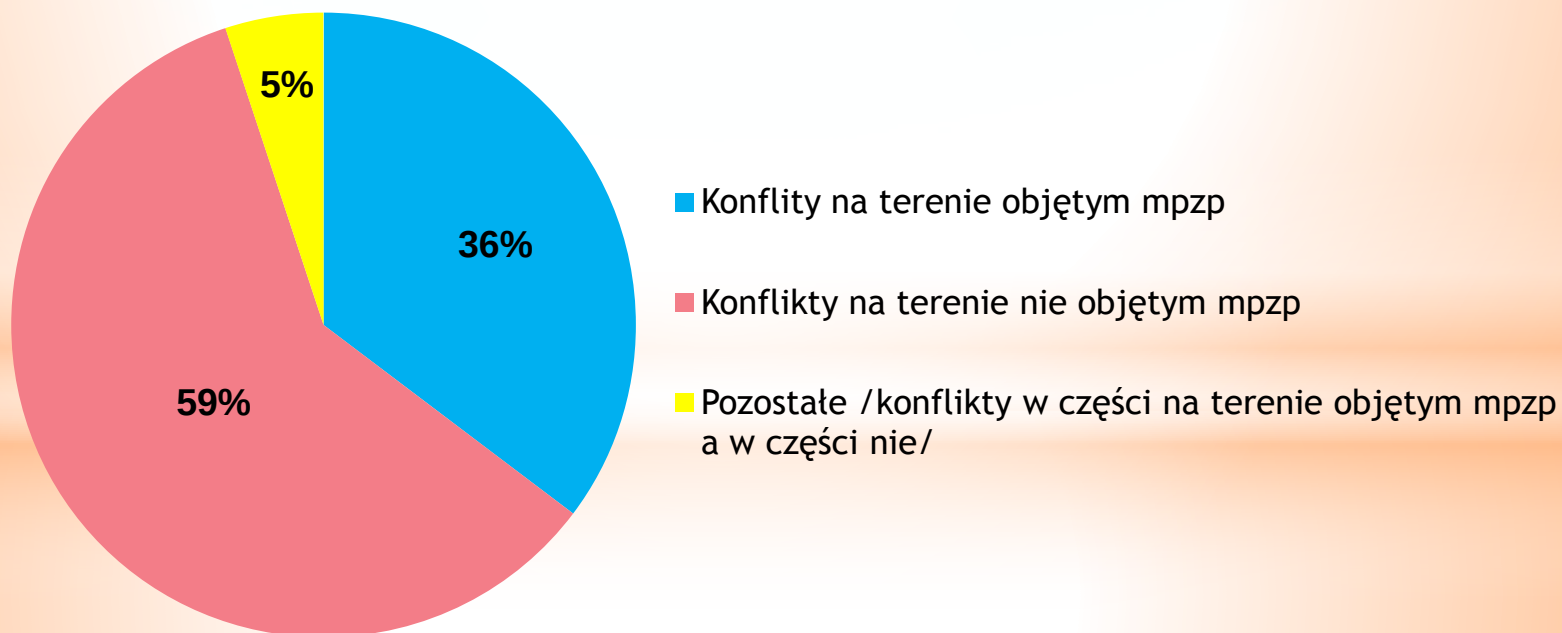
Dzielnica	Liczba konfliktów na terenie objętym mpzp.	Liczba konfliktów na terenie nie objętym mpzp.	Pozostałe /lokalizacje konfliktów w części objętych mpzp., a w części nie/	Razem
• Śródmieście	26	117	1	144
• Mokotów	17	14	5	36
• Ursynów	13	18	1	32
• Wola	13	9	2	24
• Praga Południe	12	6	2	20
• Praga Północ	11	7	1	19
• Ochota	6	11	2	19
• Wilanów	11	3		14
• Żoliborz	7	4	2	13
• Bielany	2	5		7
• Wawer	4	1	1	6
• Białołęka	2	3	1	6
• Włochy	1	3		4
• Targówek	1	2		3
• Ursus		3		3
• Bemowo		2		2
• Rembertów		1		1
Razem:	126	209	18	353

Zobrazowanie procentowe liczby zlokalizowanych przestrzennie konfliktów w Warszawie (w okresie 2013 - 2014) na terenach mpzp i poza nimi

Z analizy badawczej wynika, że na terenach objętych mpzp konflikty przestrzenne zdarzają się rzadziej.

Największe ich zarzewie występuje na terenach ścisłego centrum oraz w dzielnicach najbardziej atrakcyjnych mieszkaniowo, gdzie brak jest uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

2) Identyfikację zróżnicowania liczby konfliktów przestrzennych na obszarach miasta objętych mpzp z różnych lat (długość okresu obowiązywania danego mpzp, a liczba konfliktów na obszarze objętym danym mpzp).

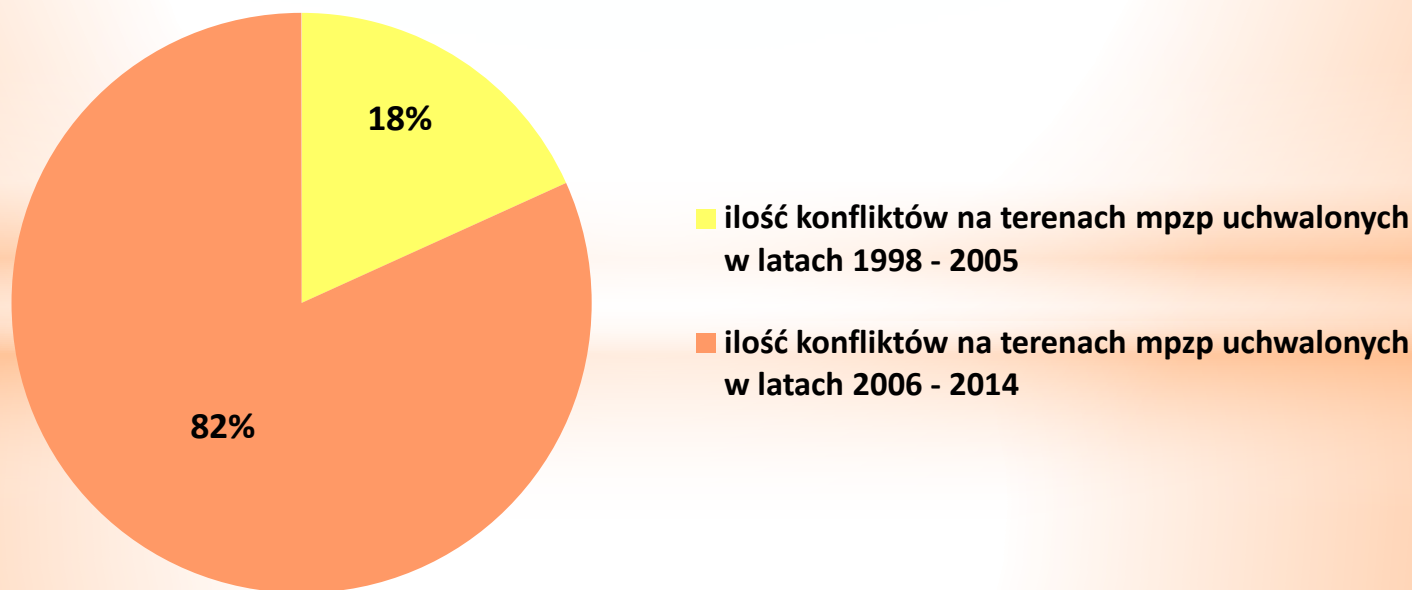
Tabela. Liczba konfliktów przestrzennych (występujących w latach 2013-2014 w Warszawie) na terenach objętych mpzp. uchwalonych w różnych latach (w okresie 1998 – 2014)

Obowiązujące mpzp. z lat	Rodzaj graficznego oznaczenia konfliktu			Liczba zlokalizowanych konfliktów na terenie objętym mpzp:
	punktowo	liniowo	poligonowo	
1998		1		1
1999	1	1		2
2000	4	3		7
2001	7	4	4	15
2002	2	3		5
2003		1		1
2004	2			2
2005				0
2006	11	4	3	18
2007	3	1		4
2008	7	3	1	11
2009	7	7	1	15
2010	21	11		32
2011	11	6	1	18
2012	3	5		8
2013	10	5	3	18
2014	18	5	1	24
Razem:	107	60	14	181

**Zobrazowanie procentowe -
Liczby konfliktów przestrzennych na terenach Warszawy
objętych mpzp. uchwalonymi w okresie 1998 - 2005 i w okresie 2006 - 2014**

- Analizy zebranych powyżej danych wskazują, że liczba konfliktów na terenach objętych wcześniej miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego jest mniejsza niż na terenach, na których uchwalenie mpzp nastąpiło później oraz
- że im dłużej dany obszar był objęty mpzp tym mniej konfliktów rejestrowała na nim analizowana przez nas prasa (Gazeta Stołeczna).

Relacje tu analizowane wymagają dalszych, pogłębionych studiów.

3. Interpretacja wyników badań - Wnioski

Założenie badania polegające na określeniu – przynajmniej w pewnym stopniu –skali występowania konfliktów społecznych w Warszawie, a nie jednego określonego konfliktu społecznego, zrealizowano tylko w pewnym przybliżeniu.

Niemożliwe było jednoznaczne określenie ich liczby w mieście (jest to – jak się zdaje – zadanie niewykonalne), ale udało się przedstawić w przybliżeniu skalę natężenia konfliktów, dziedziny życia miejskiego, w których konflikty są częstsze, lokalizację konfliktów na terenie miasta i kilka innych cech konfliktów na terenie Warszawy, takich jak długość trwania konfliktów czy najczęściej występujące podmioty (strony) konfliktów.

Zakładamy, że określenie stopnia natężenia konfliktów pozwala dostrzec skalę i rodzaje lokalnych napięć i niepokojów społecznych.

Liczba lokalnych problemów wywołujących konflikty jest w Warszawie, na co wskazuje nasze badanie, duża. Na przestrzeni dwu badanych lat liczba ta powiększyła się. Mając wymiar lokalny i dotycząc przede wszystkim materialnej, bytowej strony egzystencji mieszkańców, te wywołujące konflikty problemy wydają się możliwe do rozwiązania.

Biorąc pod uwagę, że są one źródłem niepokoju obywateli, że bezpośrednio i namacalnie uderzają w sytuację mieszkańców będąc często źródłem ich moralnych rozterek, problemy te i wywoływane przez nie konflikty muszą być koniecznie rozwiązywane. W sposób najbardziej skuteczny wpływa to na zmniejszanie się niepokojów i napięć w mieście.

W Warszawie tak się na ogół dzieje, chociaż ilość nierozwiązanych konfliktów (długotrwałych) jest stosunkowo duża (w szczególności dotyczy to tych konfliktów długotrwałych, które nie prowadzą do pozytywnych zmian, a mają charakter destruktywny).

Dzięki badaniu można powiedzieć, że podłożem konfliktów w Warszawie jest przede wszystkim „gra” o jej przestrzeń - w wielu funkcjonalnych i symbolicznych aspektach tej „gry”.

Przestrzeń jako przedmiot konfliktów społecznych będzie, najprawdopodobniej, występować coraz częściej. Zdajemy sobie coraz dokładniej sprawę, że przestrzeń i jej elementy: ziemia (grunty), powietrze, woda i przyroda są dobrami wyczerpywalnymi. Rywalizacja o te dobra będzie więc, prawdopodobnie, narastała. Coraz bardziej wykształcone i świadome tego społeczeństwo będzie kładło coraz większy nacisk na zapewnienie mu godziwych standardów dostępu do tych dóbr i na to, by w określaniu tych standardów społeczeństwo brało udział.

Symptodem ruchu społecznego w tym kierunku są tzw. ruchy miejskie, które w ostatnich wyborach samorządowych (listopad 2014 roku) potrafiły wprowadzić swych przedstawicieli do organów samorządu terytorialnego (przedstawicielskich i wykonawczych) wielu wielkich i dużych miast polskich. Ważne jest by władze miasta umiały rozwiązywać konflikty w tej dziedzinie.

Wzrost natężenia sporów w tym obszarze wskazuje jednak, że są z tym kłopoty. Niektóre z nich (wraz z ich przyczynami) wychwyciliśmy w badaniu. Wiadomo, że w Warszawie stworzono dużych rozmiarów system łagodzenia i rozwiązywania powstających konfliktów (Komisje Dialogu Społecznego, oficjalne konsultacje społeczne, system informowania mieszkańców).

W świetle wyników prezentowanych tu badań powstaje pytanie czy władze miasta dysponują metodą pomiaru efektywności tego systemu. Wydaje się, że nie.

Zastosowana w badaniu metoda może być traktowana jako propozycja sposobu szacowania efektywności miejskiego systemu rozwiązywania konfliktów społecznych.

Analiza konfliktów społecznych w mieście ma jeszcze jeden aspekt poznawczy. Ujawniane w konfliktach protesty i kontestacje mieszkańców należy uznać za dość słabo zbadany obszar partycypacji (wpływu) mieszkańców na sprawy miejskie – w tym na kształtowanie przestrzeni miasta.

Ogólnie mówiąc, nasze badania pozwalają na wyciągnięcie wniosków w następujących dziedzinach:

- funkcjonalnej;
- partycypacji społecznej;
- napięć i niepokoїв społecznych;
- wpływów i władzy w mieście.

Dziękujemy za uwagę!

